

Scientific American'a Mektup

Freedom Club

1995

İçindekiler

F.C.'den Scientific American'a Mektup	3
---------------------------------------	---

F.C.'den Scientific American'a Mektup¹

Russell Ruthen'in "Strange Matters: Can Advanced Accelerators Initiate Runaway Reactions?" makalesi bağlamında yazıyoruz. (Science and the Citizen, *Scientific American*, August, 1993.)

Fizikçilerin, parçacık hızlandırıcı ile ilgili deneylerin dünyayı yutabilecek bir felakete yol açabileceği ile ilgili endişelerini kapalı kapılar ardında tuttuğu anlaşıyor. Bu, kamuoyunu etkileyebilecek riskleri rutin olarak alan bilim adamlarının küstahlığının iyi bir örneğidir. Kamuoyu genellikle bu tarz risklerin alındığının bilincinde değildir. Ve bilim adamları, risklerin söz konusu olabileceğini kendilerine dahi itiraf etmezler. Çoğu bilim adamının işlerine yönelik derin duygusal bağları vardır ve işlerinin olumsuz yönleri ile ilgili tarafsız olabilecek bir pozisyonda değildir.

Parçacık hızlandırıcı deneylerinin tehlikeleri ile ilgili çok büyük bir endişe duymuyoruz. Fizikçiler birer aptal olmadıklarına göre riskin küçük olduğunu varsayıyoruz. (Yine de muhtemelen fizikçilerin iddia

¹ Bu basımda metinde küçük değişiklikler yapılmıştır.

ettiği kadar küçük değildir.)² Bilim adamları ve mühendisler insan refahı ile sürekli olarak kumar oynarlar ve günümüzde kaybettikleri kumarların sonuçlarını görüyoruz: Ozon tabakasının yok olması; sera gazı etkisi; maruz kalmaktan kurtulamayacağımız kanser yapıcı maddeler; nasıl halledileceği ile ilgili bir metot geliştirilmemiş olan ve birikmeye devam eden nükleer atıklar; sanayileşme ile birlikte gelen kalabalık, gürültü ve kirlilik; türlerin çok hızlı bir şekilde soylarının tükenmesi ve benzerleri. Peki ya genetik mühendisliğinin gelecekteki sonuçları ne olacak? (Eğer gerçekleşirse) süper zekaya sahip bilgisayarların ortaya çıkması? İnsan beyninin sırrının çözülmesi ve kaçınılmaz olarak bunu takip edecek olan onu “geliştirme” isteği? Hiç kimse bilmiyor.

Bilimsel gelişmelerin olumsuz *fiziksel* sonuçlarının genellikle tamamen tahmin edilemez olduklarını söylüyoruz. (Muhtemelen tarım ilaçlarını geliştiren kimyagerlerin aklına bunların insanlarda hastalıklara yol açacağı ihtimali gelmemiştir.) Fakat öngörülmesi çok daha zor olan şey, teknolojik gelişmenin olumsuz *toplumsal* sonuçlarıdır. Sanayi devrimini başlatan mühendisler, yaptıkları şeylerin sa-

² Bakınız: Kolbert, Elizabeth, “Crash Course: Can a seventeen-mile-long collider unlock the universe?,” *The New Yorker*, May 14, 2007, pp. 69-70.

nayi proletaryasını³ oluşturacağını ya da ekonomik patlama ve çökme döngüsünü yaratacağını öngörmüşlerdir. Daha akıllı olanları sanayi toplumu ile temasın dünyanın diğer yerlerindeki kültürleri tahrip edeceğini tahmin etmiş olabilirler, fakat bu kültürlerin maruz kalacağı zararın boyutunu hayal edememişlerdir. Ne de teknolojik gelişmelerin Batı'nın kendisinde çok çeşitli toplumsal ve psikolojik problemler yaratacağını fark etmişlerdir.

Her büyük teknik gelişme aynı zamanda toplumsal bir deneydir. Bu deneyler kamuoyu üzerinde, bilim adamları ve onların araştırmalarının parasını karşılayan şirketler ve hükûmetler tarafından gerçekleştirilir. Elit gruplar, teknolojik gelişmenin getirdiği tatmin, heyecan ve güç duygusunu yaşarken, ortalama insana bu toplumsal deneylerin

³ Ancak Thomas Jefferson ve James Madison, sanayi proletaryasının oluşmasını öngörmüş olabilirler. Jefferson, “fabrika işçilerinin bir gün hükümetleri sarsacağını” tahmin etmiştir. Bakınız: Randall, Willard Sterne, *Thomas Jefferson: A Life*, Harper Collins, New York, p. 417. Madison, “insanların çoğunluğunun mülke sahip olmayacağı bir gelecek öngörmüştür.” “Büyük kapitalistleri ve onlar için çalışan kalabalıkları” düşünüyordu ve mülksüz işçilerin bir gün birleşip “mülkiyet haklarını ve kamu özgürlüğünü” tehdit edebileceklerinden bahsediyordu. Bakınız: Haraszti, Zoltán, *John Adams & the Prophets of Progress*, The Universal Library, 1964, p. 32. Marx ve Lenin bu düşüncelere büyük bir şevkle katılırlardı.

sonuçları ile yüzleşmek kalır. Ortalama yaşam süresi arttığı için, fiziksel anlamda sonuçların olumlu olduğu iddia edilebilir. Fakat risklerin kabul edilebilirliği yalnızca istatistiklere dayanılarak değerlendirilemez. “İnsanlar aynı zamanda tehlikenin ne kadar eşit bir şekilde dağıldığı, bireylerin maruz kalma oranlarını kontrol edip edemediği ve riskin gönüllü olarak alınıp alınmadığına bağlı olarak da riskleri değerlendirir.” (M. Granger Morgan, “Risk Analysis and Management,” *Scientific American*, July, 1993, syf. 35.) Teknolojik gelişmeyi yaratan elit gruplar sürecin kontrolünü paylaşırlar ve riskleri gönüllü olarak alırlar, fakat ortalama birey zorunlu olarak pasif bir konumdadır ve gönülsüz olarak bunlara maruz kalmaktadır. Üstelik gelecek bir zamanda nüfus patlamasının, çevresel bir felaketin ya da problemleri gitgide artan toplumsal bir yapının, ortalama ömrün ani ve büyük bir düşüşüne yol açması ihtimal dahilindedir.

Fiziksel sonuçlar ile ilgili durum ne olursa olsun, teknolojik gelişmenin *toplumsal* sonuçlarını bir hayli olumsuz olarak değerlendirmek için çok iyi sebepler mevcuttur. Bu durum, *New York Times*’a göndermekte olduğumuz bir yazıda uzunca tartışılmaktadır.⁴

⁴ Bu, *Sanayi Toplumu ve Geleceği* idi.

Sanayi Devrimi'ni başlatan mühendisler olumsuz sonuçları öngöremedikleri için affedilebilirler. Fakat teknolojik gelişmenin günümüzde yol açtığı zararlar yeteri kadar göz önündedir, dolayısı ile bu gelişmeyi körüklemeye devam etmek bir hayli sorumsuzcadır.

Anarşist Kütüphane

Freedom Club
Scientific American'a Mektup
1995

30.10.2022 tarihinde şuradan alındı:
vahsikaracam.blogspot.com

Çeviri: Karaçam

Çeviriye Esas Alınan Metin: *Technological Slavery*,
Fitch & Madison Publishers, 2019, Letter to
Scientific American (sayfa: 15-20)

İngilizce Aslı: Letter to Scientific American,
Technological Slavery: The Collected Writings of
Theodore J. Kaczynski, a.k.a. "The Unabomber"

tr.anarchistlibraries.net